

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 32/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yo-kirjoitusten turvaamisesta myös koronakaranteenissa oleville kokelaille

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Holopaisen /vihr. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 32/2021 vp:

Miten hallitus varmistaa kaikille ylioppilaskokelaille asuinkunnasta riippumatta yhdenvertaisen mahdollisuuden osallistua kevään 2021 ylioppilaskirjoituksiin ja

miten hallitus turvaa myös koronakaranteeniin määrätyille kokelaille mahdollisuuden osallistua kirjoituksiin ja suorittaa ylioppilastutkinto?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ylioppilastutkinnosta annetun lain (502/2019) 1 §:n mukaan lukiokoulutuksen päätteeksi pannaan toimeen ylioppilastutkinto. Tutkinnon avulla selvitetään, ovatko opiskelijat omaksuneet lukion opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukiokoulutuksen tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyys. Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan ylioppilastutkintolautakunnan, joka vastaa ylioppilastutkinnon johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta. Ylioppilastutkintolautakunta vastaa kokeen toimeenpanosta itsenäisesti ja riippumattomasti.

Ylioppilastutkinnon kokeet laaditaan Opetushallituksen nuorten lukiokoulutukselle antamien opetussuunnitelman perusteiden pakollisten ja syventävien kurssien tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteet ovat samat lähi- ja etäopetuksessa oleville opiskelijoille.

Lain 9 §:n mukaan kokelas, joka on sairauden, vamman, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden, vieraskielisyyden taikka muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi estynyt suorittamasta ylioppilastutkinnon kokeita samalla tavalla kuin muut kokelaat, voi suorittaa kokeen poikkeavasti. Ylioppilastutkintolautakunta päättää edellä tarkoitettujen erityisjärjestelyiden käytöstä hakemuksesta. Äkillisessä ja ennakoimattomassa tilanteessa erityisjärjestelyiden käytöstä voi päättää myös rehtori. Ylioppilastutkintolautakunta määrää tarkemmin erityisjärjestelyiden hakemisesta ja käyttämisestä. Kaikkia erityisjärjestelypäätöksiä tehdessään tutkintolautakunta joutuu arvioimaan tapauskohtaisesti myös, että onko haettu erityisjärjestely mahdollista kohtuudella toteuttaa. Erityisjärjestelyistä ja niiden hakemisesta löytyy tietoa tutkintolautakunnan verkkosivuilta.

Ylioppilastutkintolautakunta myös tuottaa verkkosivuilleen ohjeita koronavirustilanteeseen varautumisesta. Koulutuksen järjestäjät pyrkivät omassa toiminnassaan vähentämään kokelaiden riskiä joutua karanteeniin ennen koetta. Jos kokelaat lisäksi välttävät lähikontakteja, käyttävät

maskia julkisilla paikoilla ja huolehtivat hygieniasta, he voivat vähentää altistumismahdollisuuksia koronavirukselle kokeisiin valmistautuessaan.

Virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tai virkasuhteinen sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä tartuntatautilain (1227/2016) 60 §:n mukaisesti henkilön karanteeniin, jos tämä on altistunut yleisvaaralliselle tartuntataudille. Karanteenin tavoite on estää altistuneen henkilöä tartuttamasta muita. Henkilöllä ei saa olla lähikontakteja muihin henkilöihin. Ylioppilastutkintolautakunnan mukaan kokeen suorittaminen erillisessä tilassa ei lähtökohtaisesti ole mahdollista, jos kokelaalle on tehty karanteenipäätös. Koetta on hyvin vaikeaa tai mahdotonta järjestää ilman karanteenimääräyksen rikkomista edes erillisessä tilassa siten, että valvoja ei olisi kokelaan kanssa samassa tilassa ja ongelmatilanteissa lähellä kokelasta. Lukio ei voi vaarantaa muiden kokelaiden ja valvojien terveyttä.

Jos kokelas on asetettu tartuntataudeista vastaavan lääkärin määräämään karanteeniin, hän ei voi poistua karanteenipaikastaan, eikä olla kontaktissa muiden henkilöiden kanssa. Ylioppilas-tutkintolautakunta on ohjeistanut karanteenissa olevaa kokelasta lähtökohtaisesti hakemaan ilmoittautumisen mitätöintiä ja osallistumaan kokeisiin seuraavalla tutkintokerralla. Karanteeniin joutuminen on yksittäisen kokelaan kannalta erittäin valitettava tilanne, mutta karanteeneilla suojellaan kouluissa muita opiskelijoita ja opetushenkilöstöä tartunnoilta ja ehkäistään koronaepidemian kasvun kiihtymistä.

Karanteenipäätöksen tehneet terveysturvallisuusviranomaiset ja lukio voivat yhdessä harkita, onko mahdollisesti sellaisia yksittäisiä karanteenitilanteita, joissa olisi edellytyksiä kokeen suorittamiseen erillisessä tilassa. Mikäli sellainen olisi mahdollista, rehtori voi tehdä päiväkohtaisen päätöksen kyseisen päivän tilanearvion mukaisesti. Terveysturvallisuus- ja hyvinvoinninlaitoksen 22.2.2021 antamat ohjeet sairaanhoitopiireille koskien ylioppilastutkinnon kokeiden järjestämistä koronavirusepidemian aikana ovat aikaisempien linjausten mukaisia. Ne tarkentavat mm. mahdollisten karanteenijärjestelyiden turvallisuutta ja karanteenissa olevien kokelaiden testaamista.

Ylioppilastutkintolautakunnan verkkosivulla on kuvattu keskeisiä kysymyksiä mm. karanteenipäätöksen sisällöstä, valvojien turvallisuudesta ja tilajärjestelyistä. Ennakkoonkin valmistellun järjestelyn toteutuminen varmistuu vasta kyseisenä koepäivänä. Jos kokelaan, lukion tai alueen tilanne heikkenee, järjestelyä ei voi toteuttaa.

Vaikka ylioppilastutkinnon valmiiksi saaminen viivästyisi, kokelas voi suorittaa ylioppilastutkinnon kokeita seuraavilla tutkintokerroilla. Suomalainen ylioppilastutkinto on luonteeltaan varsin joustava ja mahdollistaa muun muassa tutkinnon hajauttamisen usealle koekerralle ja kokeiden uusimisen.

Hallitus kohdensi syyslukukaudella 2020 lukiokoulutuksen järjestäjille 17 miljoonaa euroa koronavirustilanteen aiheuttamien opetukseen, ohjaukseen ja tukitoimiin liittyvien lisäresurssitarpeiden rahoittamisessa. Lisärahoituksella pyrittiin tasoittamaan koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutuksia opiskelijoiden osaamiseen ja siten vahvistamaan heidän yhdenvertaisia mahdollisuuksiaan menestyä opinnoissaan ja ylioppilastutkinnossa.

Helsingissä 2.3.2021

Opetusministeri Jussi Saramo